

Norra koduvigastuste projekti tulemused

Jaanika Loorberg, Maris Uuetoa

Päästeamet

80+ naine kukkus öösel oma kodus, oli põrandal pikali ega saanud püsti.
Teatamise hetkel oli ta põrandal lebanud juba 12 tundi.

80+ naine oli vanni kukkunud. Naabrid teatasid võimalikust abivajajast, kuna polnud naist mitu päeva näinud.

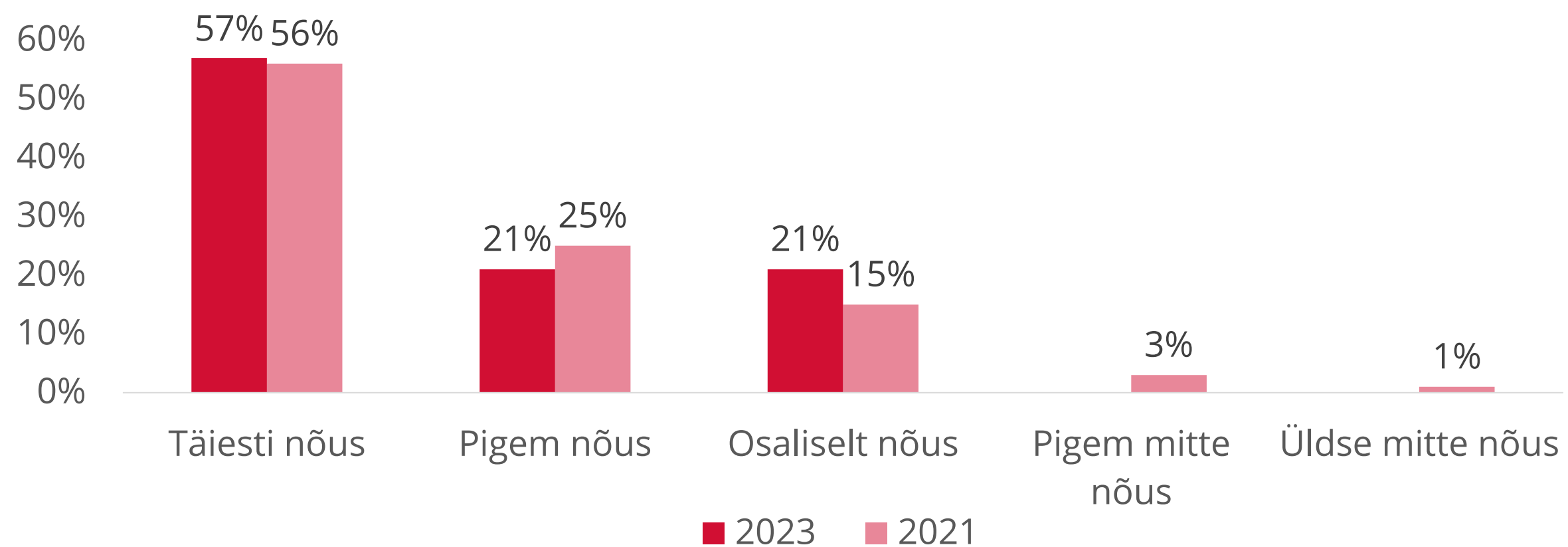
90ndates liikumisraskustega naine uppus kevadtöid tehes koduõues asunud kraavi.

80+ üksi elav naine, kel oli nii liikumis-, kuulmis- kui nägemispuue, hukkus tulekahjus, mis sai alguse küttekolde hooletul kasutamisel.

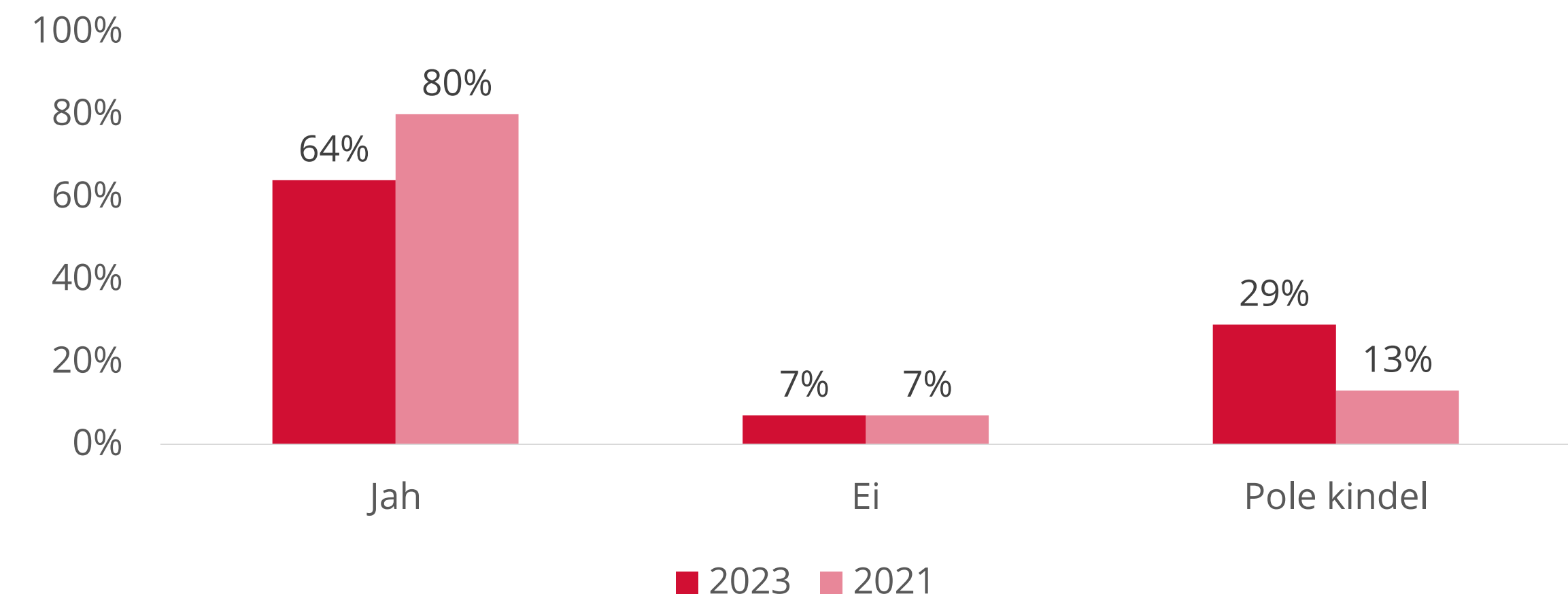

Küsitluse tulemused

Kas teie hinnangul on teie ametikohal kodukeskkonnas tekkida võivate vigastuste riskide märkamine / vigastuste ennetamine oluline?

Kas te peate koduste vigastuste riskide märkamist ja kodukeskkonna vigastuste ennetamisse panustamist oma ametikohal võimalikuks?

- 78% vastanutest olid nõus (täiesti nõus või pigem nõus), et kodukeskkonna vigastuste märkamine ja vigastuste ennetamine on olulised.
- Võrreldes 2021. aastaga on suurenenud nende vastanute osakaal, kes ei ole kindlad, et nende ametikohal on võimalik panustada koduste vigastuste riskide märkamisse ja ennetamisesse.

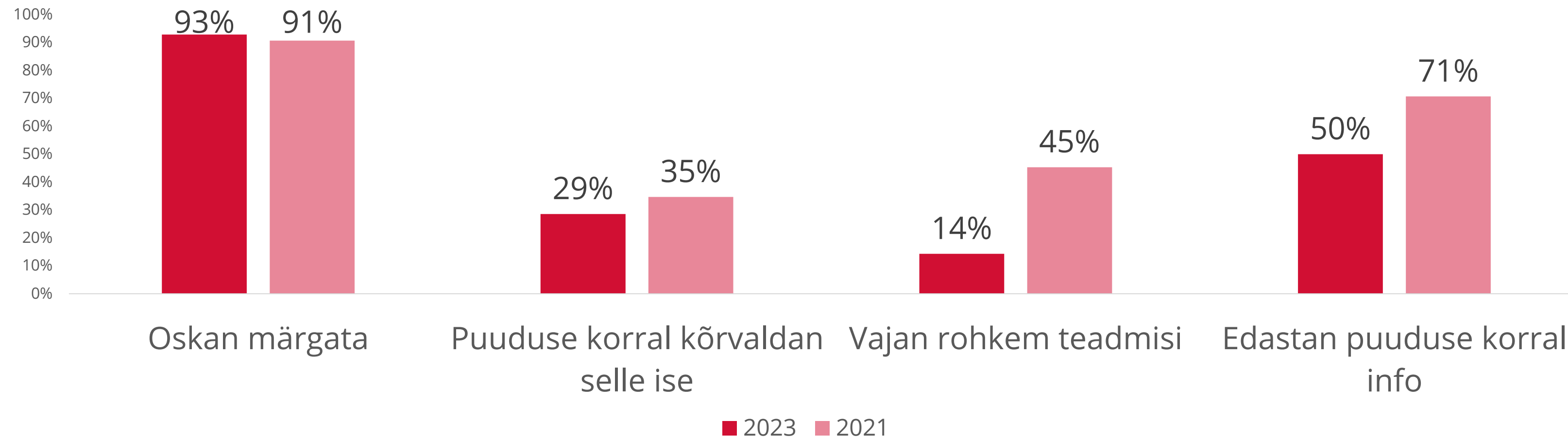

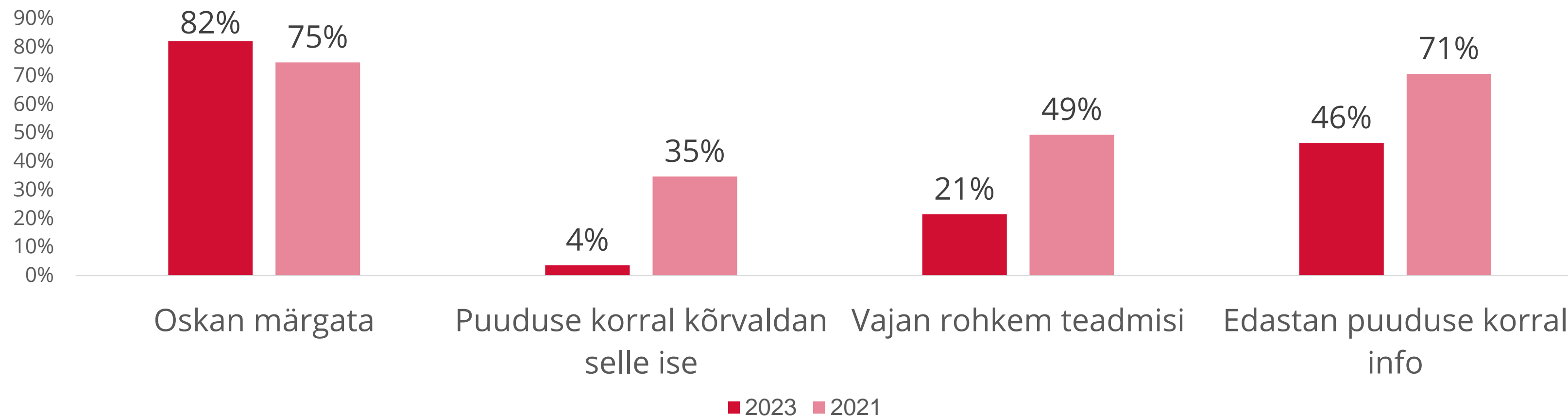
Küsitluse tulemused (2)

Kuidas te hindate enda oskuseid erinevate koduste riskitegurite märkamisel?

Kukkumised, löögid, muljumine

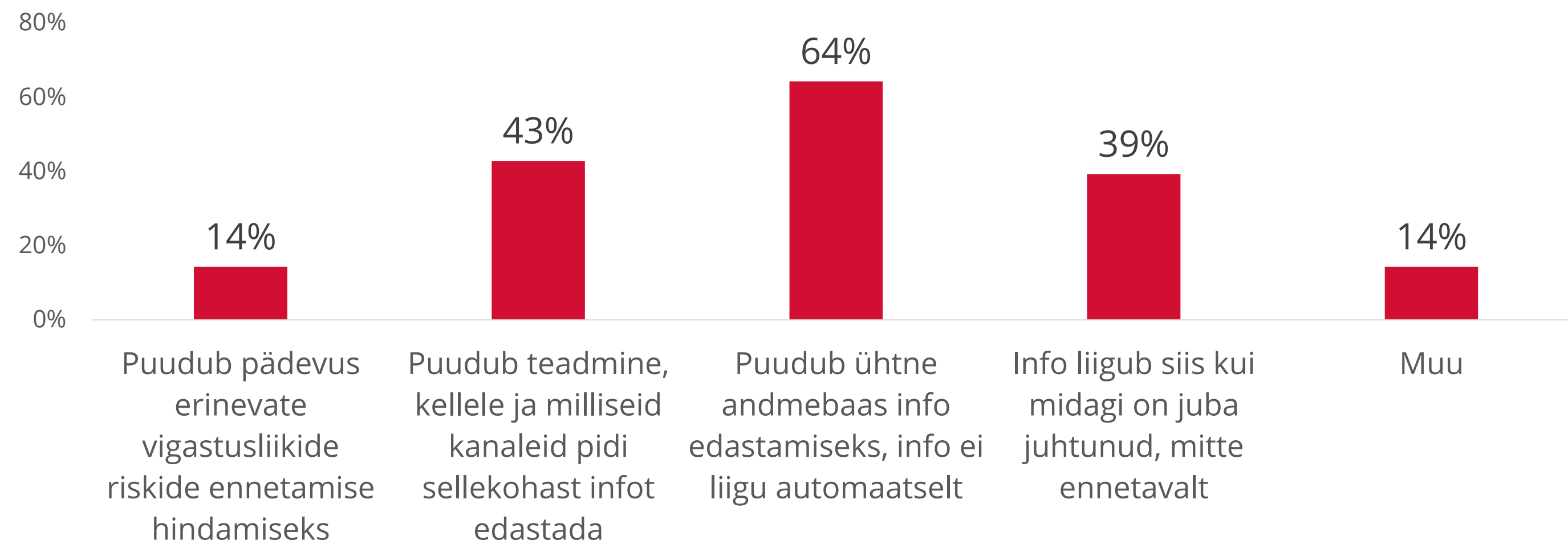
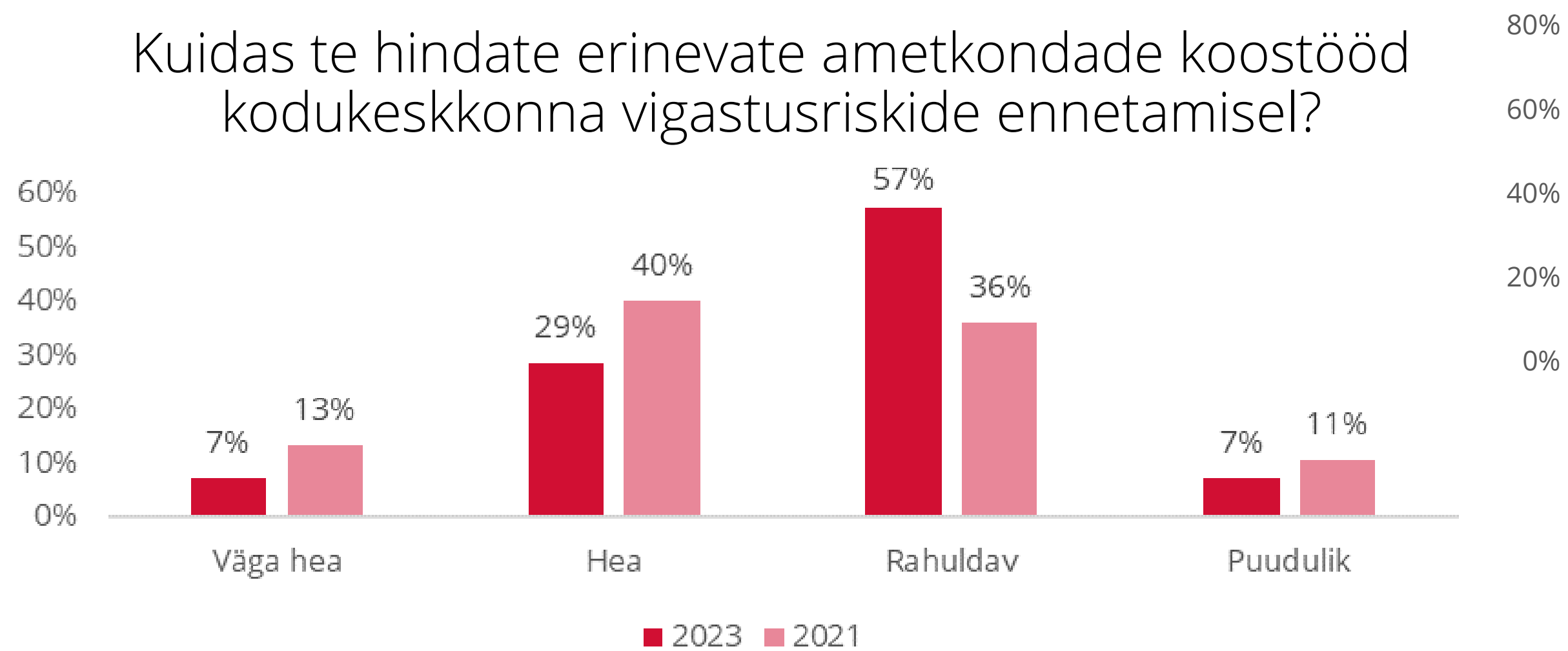
Eaka või erivajadusega inimese kodu on kohandamata ja/või puuduvad vajalikud abivahendid

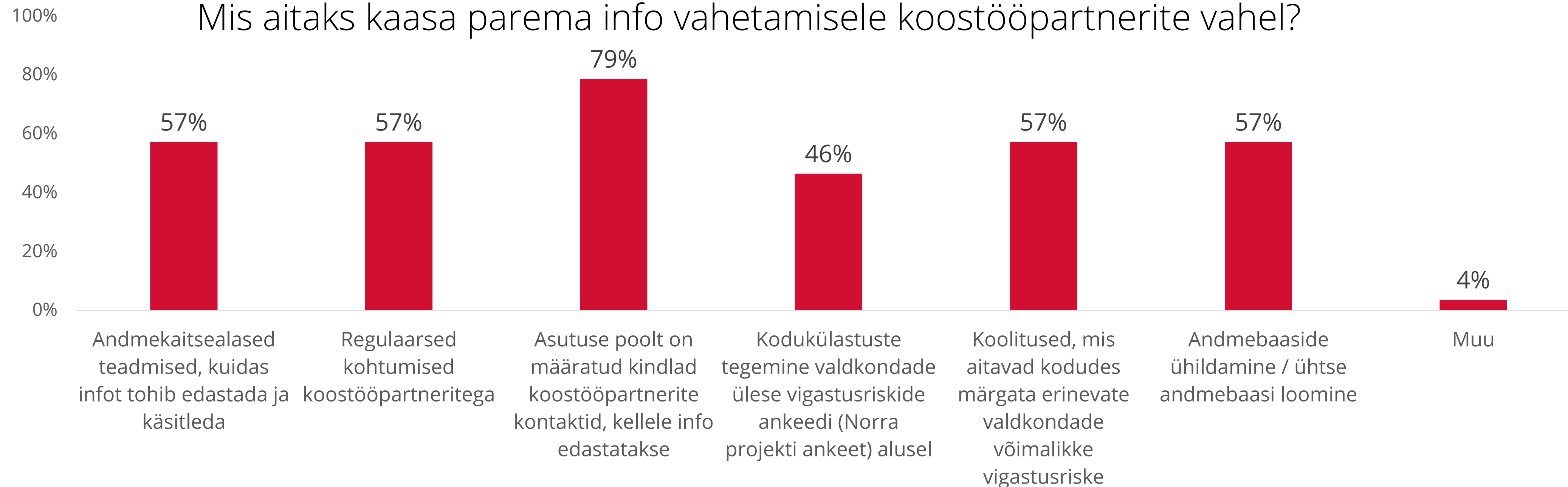
Küsitluse tulemused (3)

Millised takistused on info liikumisel koostööpartnerite vahel vigastuste valdkonnas?

Kuidas te hindate erinevate ametkondade koostööd kodukeskkonna vigastusriskide ennetamisel?

Mis aitaks kaasa parema info vahetamisele koostööpartnerite vahel?

Uue ankeedi tagasiside

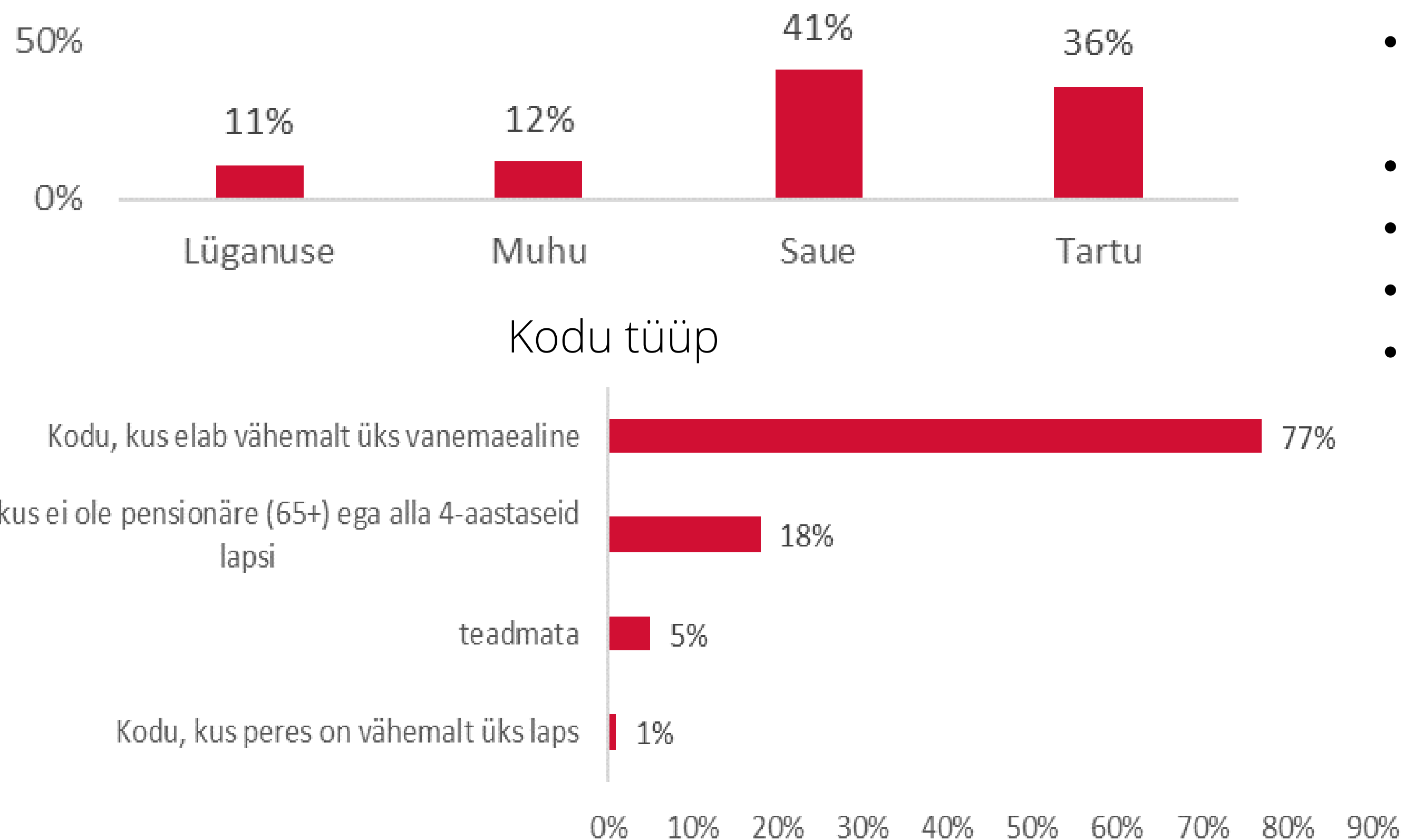
- 86% vastanutest peab oluliseks laiemat valdkondade vahelist erinevatele vigastusriskidele tähelepanu juhtivat ankeeti.
- Ankeedi kasutamise puhul toodi välja, et ankeedi abil on võimalik hinnata rohkem ohte, mille peale ei pruugita tulla. Samuti toodi välja, et ankeet on lihtne, arusaadav, täitmist lihtsustasid valikvastuste variandid ning ankeedi täitmisel saab ülevaatliku kodukirjelduse.
- Ankeedi kasutamise tegi keeruliseks liigne pikkus, ebamugav täitmine. Segadust tekitas vastusevariantide sõnastus ja erinevatele sihtrühmadele suunatud küsimuste vaheldumine ühe ankeedis.

Kodunõustamised

- Valimis oli kokku 108 ankeeti.
- Kõige rohkem kodunõustamisi viidi läbi Tartu linnas ja Saue vallas.
- Lähemalt analüüsiti ankeete kodude puhul, kus elevad eakad ja puudega inimesed – kokku 92 kodu.

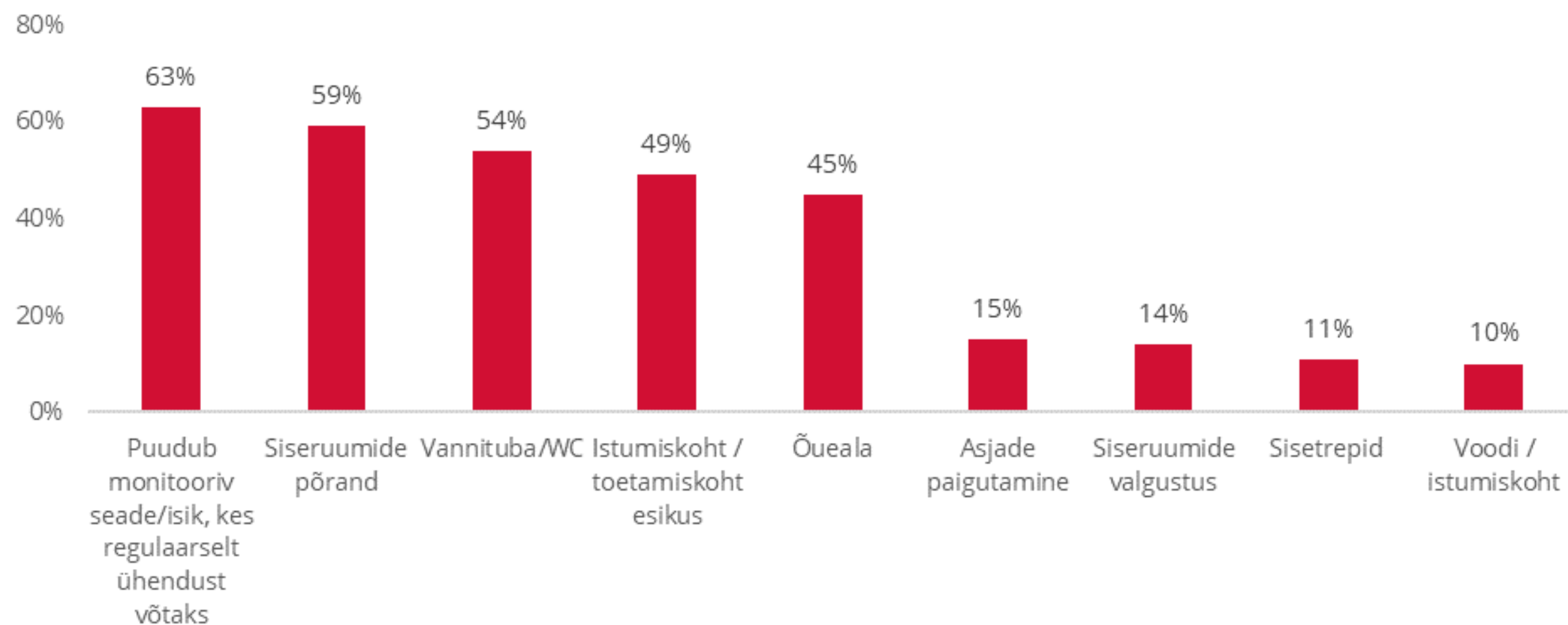
„Kodu oligi üks suur oht tervisele ja elule“

- hoonete trepid kehvas seisukorras;
- toas oht komistada;
- ruumides kehv valgustus;
- WC ja vannituba majas sees ei olnud;
- igapäevaeluks vajalikud asjad olid käeulatuses väljas;
- elektrisüsteem vana ja amortiseerunud;
- küttekolle oli halvas seisukorras;
- suitsuandur ei olnud töökorras;
- elanik on nägemispuudega ja esineb ka riskikäitumine.

Nõustamise tulemused

Kukkumise riskid nõustatud kodudes

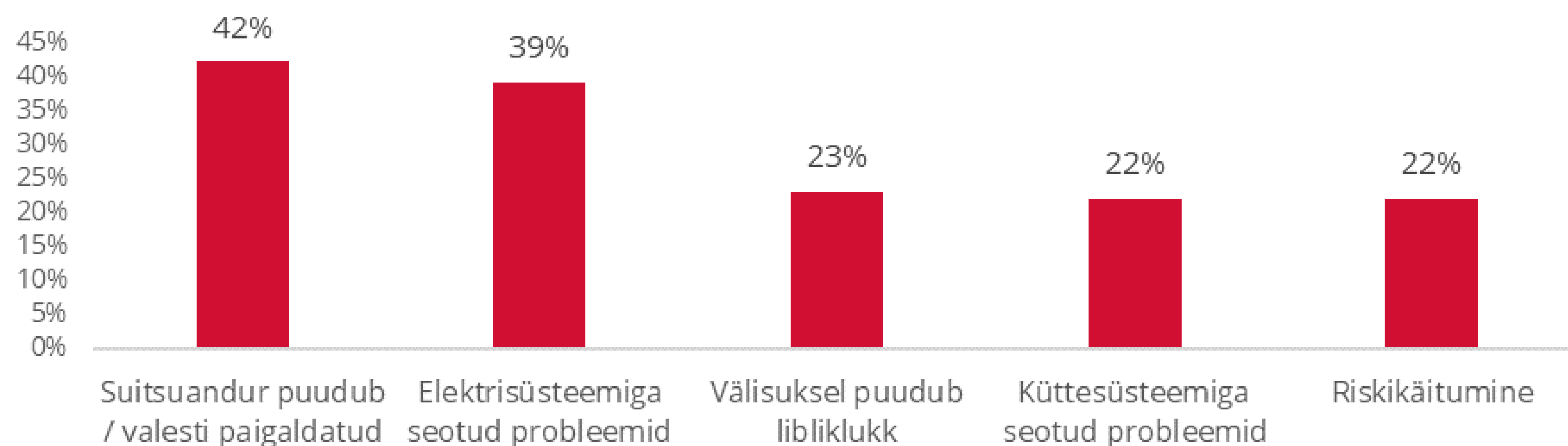
- 54 kodu puhul täheldati põrandatega seotud riske.
- Mitmes kodus olid mitmed riskid korraga – näiteks põrand on ebatasane, liikumisteed on kitsad või on oht komistada.
- Halbade kombinatsioonidena oli välja toodud kaltsuvaip ja libe põrand, kõrged ukسلäved, kus inimene ka realselt komistanud on.
- Näiteid:
- *ei ulatu kõrgemalt asju võtma.*
- *Inimene vajab tulenevalt terviseseisundist vannituppa käetuge.*
- *vannituppa viivale teele jääb trepp ja kitsas koridor (asju täis). Käsipuud puuduvad.*
- *Puudub valgustus öösel vannituppa/tualetti minekuks.*

Nõustamise tulemused (2)

Tulesurma riskid nõustatud kodudes

Elekter:

Kõige rohkem oli vananenud ja amortiseerunud süsteemiga kodusid – 30

Küttesüsteem:

8-l juhul oli kirjeldatud, et küttekolle on kehvast seisus. Lisaks on mainitud põlevmaterjalist tuhanõud, mittepõlevast materjalist küttekolde esist, küttekolle hooldamata

väga vanad elektrijuhtmed

väga vana pikendusjuhe

koldeesine on põlevmaterjali täis

laelambid välja keeratud, hõõglamp põlevmaterjali kuhja otsas

Nõustamise tulemused (3)

- 34 kodu puhul 92-st oli märgitud, et nende puhul ei ole vajalik info edastamine.
- Kodud, mille puhul ei peetud info edastamist vajalikuks:
  - kodu, kus elanik on liikumispuudega, kuid trepp oli väga järsk;
  - kodu, kus on põrandatega seotud kukkumise riskid, elektrisüsteem on vana või amortiseerunud ja kodus puudub korrektselt paigaldatud suitsuandur;
  - kodu, kus on probleemid elektrisüsteemiga, suitsetatakse siseruumides, kuid puudub suitsuandur.

Kokkuvõte

- Käesolev projekt on olnud mõjus, kuna projektis osalenud spetsialistide oskused ohtude tuvastamisel on parenenud. Suurenenud on teadlikkus, et missugune peaks olema hea koostöö ning tekkinud on taaskord arutelu, et missugune asutus peaks võtma kukkumiste valdkonna puhul vastutava rolli.
- Probleemkohaks on jätkutegevused pärast riskide tuvastamist – info edastamine, vastutaja leidmine ja tagasisidestamine probleemi tõstatajale.
- Asutuste vaheline koostöö ei pruugi toimida nii nagu võiks ja selles osas vajaksid kodudega tegelevad spetsialistid jätkuvalt abi.
- Kukkumiste teema on oluline ja selle teemaga tuleb kindlasti edasi tegeleda.

Ettepanekud (1)

Ankeedi täiendamisel võiks teha järgnevad muudatused:

- ankeet vajab selgemat ülesehitust vastavalt riskirühmadele (tehniline lahendus, mis riskigrupi määratlemisel kuvaks vaid antud grupi (lapsed või eakad) puhul asjakohaseid küsimusi).
- ühe riskirühmana võiks käsitleda kõiki ka alla 65-aastaseid puudega inimesi.
- ankeedis võiks olla võimalik märkida ka seda, kas eakas või puudega inimene elab üksinda, kuna see on oluline riskitegur.
- ankeeti võiks olla võimalik täita elektroonselt kohapeal ning võimalusel proovida jätta koju maha märk (nt. paber kandjal täidetud ankeet) puudustest, mis kodus tuvastati, et seeläbi proovida suurendada inimese enda huvi ja vastutust ohuolukordade kõrvaldamisel.
- vaadata üle ankeedi küsimuste ja vastusevariantide sõnastused, et need oleksid lihtsad ja üheselt arusaadavad kõigile, kes soovivad ankeeti kasutada.

Ettepanekud (2)

- Järgmise tegevusena võiks panustada eelkõige asutuste vahelise info liikumise protsessi kaardistuse tegemisse ja info liikumise osas kokkulepete sõlmimisse.
- Asutuste koostöö käigus tuleks kokku leppida protsessis, mida tehakse edasi olukorras, kus avastatakse kõrgendatud riskiga kodu.
- Projekti raames läbiviidud kodunõustamiste käigus leiti mitmeid kodusid, mille elanikud ühel või teisel põhjusel erilahendusi vajavad, kuid mille hankimisel lähedased hätta võivad jääda. Seega tuleks projekti raames läbi mõelda, kuidas võiks toimida riskide elimineerimine, kuidas anda edasi info näiteks eaka pereliikmetele või kõrvaldada oht ise.

Aitäh!

Päästealane info riigiinfo telefonilt 24 h -**1247**